

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2007/08:24

Stenografiska
uppteckningar
2007/08:24

Fredagen den 7 mars

1 § Allmänna frågor och yttre förbindelser

Utrikesminister Carl Bildt

Statsrådet Cecilia Malmström

Statsrådet Ewa Björling

Återrapport från ministerrådsmöte den 18 februari 2008

Information och samråd inför ministerrådsmöte den 10 och 11 mars 2008

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar utrikesminister Bildt och statsråden Malmström och Björling välkomna. Vi kommer att börja i ordning efter hur lång tid jag bedömer att deras frågor tar så att statsrådet med den kortaste stunden kan lämna först och delta i till exempel en interpellationsdebatt. Jag tänker närmast på statsrådet Björling.

Innan vi går in på den blå agendan ska vi fråga om det är några frågor från ledamöterna angående återrapporten från Gaercmötet den 18 februari.

Anf. 2 MAGDALENA STREIJFFERT (s):

Det står att man diskuterade Burma under lunchen, men det står inget mer om vad man diskuterade under denna sammankomst. Jag skulle vilja höra lite mer, för det händer ju en hel del. Dels har man gått ut och sagt att man ska ha val om konstitutionen som visserligen säger att militären ska ha makten, dels ska man ha val 2010 då alla inte får vara med. Jag vet också att Gambari just nu besöker Burma för tredje gången. Man har diskuterat mycket om man ska ha ytterligare sanktioner från EU:s sida. Det känns lite som att det inte händer något; det är precis som vanligt i landet. Det börjar snart bli dags att föra upp frågan igen.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Det här är frågor om återrapporten i största allmänhet, och det får vilket av statsråden som helst svara på.

Anf. 4 CHRISTINA AXELSSON (s):

Fru ordförande! Min fråga gäller rapporten från högnivåmötet i Brdo, Slovenien, den 17 och 18 februari. Det står att Sverige gjorde ett passionerat inlägg om erfarenheten från mötet med kvinnor och barn som utsatts för förfärliga saker i DR Kongo.

Är detta det nya sättet att rapportera från Utrikesdepartementet där ni värdesätter huruvida statsråden är passionerade, uttråkiga eller lustiga?

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Passionen i det fallet får vi tillskriva statsrådet Carlsson som inte är här i dag. Vi får se om något av statsråden kan svara på det i alla fall.

Anf. 6 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Jag vill också ställa frågor om högnivåmötet i Brdo. De gäller lunchdiskussionen och är väl till handelsministern om EPA. Det står i papperet att några bekymrat lyfte upp processen om en relation till AVS-länderna och att den hade försämrats. Kan ministern utveckla lite vad det handlade om?

Anf. 7 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag var inte i Brdo, så jag kan inte avgöra huruvida nivån på Gunilla Carlssons passion motiverade formuleringen i rapporteringen. I övrigt så håller jag rent generellt med. Ska vi börja rapportera officiellt om varandras tråkighet, passioner, utseende eller glädje hamnar vi kanske i utmarkerna.

Det sades några ord om Burma men knappt alls. Det förra Gaeremötet handlade bara om Kosovo. Vi hade fem timmars ihållande Kosovodebatt och sprang in och ut och formulerade papper om detta. Tanken var att Burma och ett antal andra frågor skulle komma upp. Jag har inget minne av det, men det står faktiskt i papperen att en minister har sagt något. Vederbörande var för demokrati, och det får anses vara tillfredsställande. Låt oss återkomma i frågan. Vad gäller frågan om sanktioner pågår det en fortsatt beredning av den. Gambari är där *as we speak*. De nya konstitutionsförslagen har jag inte sett, men de har lagts fram och håller på att värderas. Det kan man som bekant ha lite olika synpunkter på. Jag förutser att vi kommer att ha en mer inträngande diskussion senare. Då kan vi återkomma mer i detalj. Frågan står förvisso på vår dagordning även om det inte var mycket till lunchdiskussion.

Anf. 8 Statsrådet EWA BJÖRLING (m):

Fru ordförande! Jag kan svara Carina Adolfsson Elgestam angående relationen till AVS-länderna och huruvida den har försämrats. Vi vet alla att under de förhandlingar som har pågått och fortsatt pågår för att göra om interimsavtal till fullödiga avtal har det tidigare kommit kritik från AVS-länderna att man från EU:s sida inte har lyssnat tillräckligt mycket på deras inställning i själva förhandlingen.

Det var just precis därför som jag i den handelspolitiska deklarationen som vi presenterade i tisdags tydligt uttryckte vikten av respekt. Som ett led i detta kommer vi att bjuda in AVS-ländernas ambassadörer under våren för att lyssna av ordentligt inför fortsatta förhandlingar.

Anf. 9 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

”Vi” är väl EU och inte Sverige? Eftersom ministern relaterade till presentationen i kammaren i tisdags blev jag osäker på vad ministern avsåg.

Jag undrar lite om WTO-diskussionen om Brasilien och Argentina och den extrema position man har intagit i processen. Kommissionen menar att texten ligger inom ramen för mandatet medan andra menar att kommissionen har överskridit sitt mandat. Kan ministern förklara lite mer?

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

Vad gäller WTO återkommer vi till det på dagordningen. I den utsträckning det gäller återrapporten går det förstås bra att kommentera det.

Anf. 12 Statsrådet EWA BJÖRLING (m):

Fru ordförande! Först och främst vill jag återkomma till Carina Adolfsson Elgestam. Detta gäller inte Sverige, utan det var några av EU-länderna. Sverige, och våra ambassader, har tvärtom arbetat intensivt med att verkligen få med AVS-länderna i förhandlingen och avser att fortsätta göra så.

Bodil Caballos fråga kan vi återkomma till när jag har rapporterat. Då tar vi alla de frågorna i ett svep.

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och lägger den till handlingarna.

Vi går in på information och samråd inför det kommande rådsmötet. Vi börjar med punkt 6 om det nyss nämnda WTO. Det finns dels ett slutsatsutkast i den blå mappen, dels ett nytt på bordet som handelsministern kommer att kommentera alldeles strax. Frågan är återkommande i nämnden och var senast uppe den 15 februari då det fanns stöd för regeringens förhandlingsupplägg. Nu förutses dels en diskussion på mötet, dels en handelsministermiddag där frågan möjligtvis också kommer upp.

Anf. 14 Statsrådet EWA BJÖRLING (m):

Fru ordförande! Detta kommer att diskuteras på Gaerc men också på en informell handelsministermiddag kvällen före det formella Gaercmötet. Vi vet att detta också diskuterades på förra Gaercmötet den 18 februari. Inför det mötet informerade jag EU-nämnden om att det finns en samsyn hos WTO:s medlemmar att försöka slutföra Doharundan före årets slut. För att det ska lyckas är första steget att få till ett genombrott i förhandlingarna under våren. Genombrottet ska främst fokusera på jordbruk och industrivaror. Regeringen står fast vid uppfattningen att det är möjligt att slutföra rundan under 2008. Första steget ska tas nu under våren.

Vid förra Gaercmötet var detta en ganska stillsam diskussion. Frågan var inte riktigt mogen ännu. Den här gången är avsikten däremot att anta rådsslutsatser. Ordförandeskapet cirkulerade i början av veckan ett utkast till rådsslutsatser som främst berörde procedurfrågor. Vissa medlemsstater ville ändå se mer detaljerade rådsslutsatser. Frågan har diskuterats flitigt i Bryssel under veckan. De medlemsstater som ville se mer detaljerade slutsatser föreslog ändringar som först och främst identifierar EU:s defensiva intressen och därför bakbinder kommissionen i fortsatta förhandlingar. Strategin var helt enkelt att försöka inskränka kommissionens

förhandlingsutrymme, vilket vi har sett flera gånger tidigare från en del medlemsstater.

Från regeringens sida menar vi att detta vore olyckligt eftersom det skulle försvåra ett genombrott. Vi har därför motsatt oss ändringar i negativ riktning. I går hölls en lång och delvis hetsig diskussion i Coreper som slutade med en kompromisstext som bara innehöll några få ändringar. Vi bedömer dessa ändringar som oproblematiske och kan därför acceptera slutsatserna.

Jag vill också nämna att det vid gårdagens diskussion i Coreper, som så många gånger förr, var Sverige som tog *lead* bland de mer liberala medlemsstaterna. Det understryker också något som jag lyfte fram här i riksdagen tidigare i veckan i den handelspolitiska deklarationen, nämligen vikten av att Sverige tar på sig rollen som frihandels främsta försvarare inom EU.

Eftersom vi har enats om rådsslutsatser blir diskussionen på måndagen och Gaeremötet sannolikt något mindre animerad. Jag förväntar mig att det blir en diskussion som fokuserar på förhandlingsläget i Genève, snarare än EU:s inre angelägenheter, och där kommissionen ger en lägesbild och medlemsstaterna har möjlighet att kommentera.

Anf. 15 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Tack för den informationen. Jag har ingen annan uppfattning än att Sverige även fortsättningsvis ska vara pådrivande. I slutsatserna står dock i punkt 2 att den överenskommelse som rådet och kommission ska arbeta för och som vara ledande för i förhandlingen ska vara ambitiös och balanserad.

Det finns, som ministern mycket riktigt påpekade, frågetecken eller viss oro från både länder och vissa branscher – jag tänker på jordbruket – att EU inte i tillräcklig utsträckning betonar det andra benet, det vill säga att det ska vara balanserat. Också andra aktörer i WTO måste göra tydliga positionsförflyttningar för att det ska bli ett riktigt bra avtal.

Hur ser ministern på det, och vilken bedömning gör du när det gäller möjligheterna att exempelvis USA och andra också gör sin hemläxa?

Anf. 16 BODIL CEBALLOS (mp):

Jag återkommer till frågan jag ställde tidigare om de olika uppfattningarna i EU-kretsen. Kommissionen menar att man ligger inom mandatet och vissa anser att man har gått utöver sitt mandat. Vad var det man hade gått utöver?

I det papper som vi har fått utsänt, den kommenterade dagordningen, står det att regeringen avser verka för att kommissionen agerar flexibelt och konstruktivt vid det fortsatta arbetet i Genève. Jag undrar vad som menas konkret med flexibelt och konstruktivt. På vilket sätt har man tänkt att kommissionen ska agera?

Anf. 17 HANS LINDE (v):

Fru ordförande! Det stämmer som statsrådet säger att det är väldigt korta slutsatser. Det är väl positivt, eftersom det innebär att dåliga skrivningar inte kommer med. Men korta slutsatser innebär också att de bra skrivningarna inte kommer med.

Det skulle vara väldigt lätt i det här sammanhanget att lyfta fram saker som inte står med i texten, eftersom i stort sett ingenting finns med i texten. Jag skulle ändå vilja lyfta fram en fråga som i varje fall tidigare har varit viktig för Sverige. Det är samstämmigheten mellan handels- och biståndspolitik.

Där har vi i Sverige kommit långt, åtminstone på papperet, när det gäller PGU-arbetet samtidigt som EU har en väldigt lång bit att gå när det gäller samstämmighet mellan de två delarna. Jag saknar här tydliga skrivningar om samstämmighet när det gäller både handelspolitiken och biståndspolitikerna och undrar om Sverige kommer att verka för att vi får positiva skrivningar och inte bara motverka att det tillkommer negativa.

Anf. 18 Statsrådet EWA BJÖRLING (m):

Fru ordförande! Först vänder jag mig till Sven Gunnar Persson. Det gällde att Sverige ska vara pådrivande och fortsatt vara det, och att alla måste vara flexibla. Frågan ställdes om USA.

I och med det som pågår i USA, det vill säga presidentkandidatskampanjer, är den nuvarande administrationen väldigt intresserad av att få till stånd ett genombrott i förhandlingarna och komma så långt som möjligt innan ett eventuellt byte.

Det är väldigt positivt i förhandlingarna att USA nu är väldigt mycket mer närvarande både i Genève och i Bryssel och deltar i förhandlingarna. Man ser en mycket större flexibilitet. Det är helt enkelt nödvändigt. Annars blir det inte någon uppgörelse. Det ser vi positivt på.

Bodil Ceballos undrade vad som menades med att det skulle vara flexibelt och konstruktivt. Det handlar väldigt mycket om att vi inte får vara bundna av defensiva intressen framför allt på jordbrukssidan.

Avseende mandatdiskussionen handlar det om att kommissionen har förhandlat inom ramen för det mandat som medlemsstaterna har givit. Sverige anser att det är så.

Vad gäller Brasilien och framför allt Argentina är det ingen hemlighet att de inte har varit särskilt konstruktiva under den senaste tiden. Just nu är Argentina ganska ensamt på den icke-konstruktiva kanten.

Om man vill tänka positivt är det ett bra tecken att det är ensamt. Det finns inte så många kvar. Man kan ändå hoppas på att Argentina får förflytta sig mer inåt mitten tillsammans med andra. Det finns inte så många kvar att hålla i handen helt enkelt.

Vi håller med kommissionen och övriga EU-medlemsstater att både Argentina och Brasilien måste vara beredda att göra fler eftergifter, det vill säga att öppna sina marknader mer för industrivaror.

Vad gäller Hans Lindes fråga, som är en väldigt viktig fråga, om samstämmighet mellan handel och bistånd, har, precis som Hans Linde säger, EU väldigt mycket kvar att göra. Det saknas tydliga skrivningar om det. Vi ser för närvarande att vi kan öppna upp den delen. I så fall riskerar vi att det nu inte blir någon uppgörelse på jordbruks- och industrisidan.

När vi ännu är inne på det området kan vi se vad som är positivt om vi tittar på EPA-förhandlingarna. Där kopplar vi tydligt EU:s handelsrelaterade bistånd till EPA-förhandlingar, det vill säga genom asymmetriskt avtal med de allra fattigaste länderna. Därigenom får vi också in

handelsrelaterat bistånd. I de avtalen ser vi redan i dag en väldigt tydlig koppling inom EU.

Anf. 19 HANS LINDE (v):

Jag vill anmäla avvikande mening. Jag tycker att det är lite märkligt. Sverige har ändå slagit fast en politik för global utveckling. Det finns en total enighet i riksdagen att vi ska ha samstämmighet mellan handelspolitiken och biståndspolitikerna. Nu avgörs vår handelspolitik inom ramen för EU.

Att i det läget välja att inte lyfta upp frågan om samstämmighet inom andra områden känns väldigt märkligt. Jag tycker inte att regeringen agerar inom ramen för det riksdagen slagit fast om politik för global utveckling.

Anf. 20 BODIL CEBALLOS (mp):

Efter kort samråd med mina kamrater här bakom instämmer vi i det. Jag anmäler avvikande mening.

Anf. 21 Statsrådet EWA BJÖRLING (m):

Fru ordförande! Som jag uttryckte till Hans Linde tycker den svenska regeringen att det är en väldigt viktig fråga. Vi har också gjort ett ambitiöst arbete vad gäller Aid for Trade, handelsrelaterat bistånd.

Som läget ligger just nu när det gäller att få ett genombrott har man fokuserat på jordbruk och industrivaror. Det finns flera områden. Det finns tjänsteområdet som vi också avser att ta upp senare. Men i det här skedet är det fokus på dessa två delar.

Jag ska lämna över ordet till Daniel Blockert som kan berätta lite grann om bakgrunden till slutsatserna.

Anf. 22 Kanslirådet DANIEL BLOCKERT:

Vi driver från svensk sida, och vi har ett väldigt tydligt mandat från ministern, den här typen av kongruensfrågor. När det gäller den här typen av slutsatser är de designade för att kommentera EU:s reaktion på papperen som har kommit om jordbruk och industrivaror.

Man har sett hur diskussionen har sett ut om slutsatserna och allting som inte finns med. Vi kan gärna skicka över det till nämnden. Då skulle ni se att alla ändringsförslag som vi till sist lyckades bli av med i Coreper är den typen av ändringsförslag som kommer från länder som vill sätta direkta röda linjer för vad EU kan göra på jordbrukets område. Det skulle inte minst vara skadligt för utvecklingen.

Där har vi gjort bedömningen att vårt fokus har varit att försöka se till att slutsatserna blir relativt innehållslösa. Det är betydligt bättre än att få den här typen av begränsningar som blockerar för kommissionen.

Utvecklingsfrågorna är för det absolut inte mindre prioriterade inom EU eller hos Sverige. Däremot hade rådsslutsatserna som speciellt syfte att kommentera de två papperen. Vi lyfter upp kongruensfrågan i många andra sammanhang. Finns det intresse kan jag skicka över tidigare varianter av rådsslutsatser så att ni ser ungefär hur processen har sett ut.

Jag finner sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende men noterar avvikande mening v och mp.

Det var den Björlingska beslutspunkten. Jag ska fråga om det finns några övriga frågor, A-punkter eller någonting annat i övrigt som handelsministern vill dela med nämnden innan hon springer i väg för i dag. Det finns det inte. Då tackar vi statsrådet Björling.

Vi backar till punkt 4, Förberedelse inför Europeiska rådet nästa vecka. Det ska vi förbereda med statsrådet Malmström. Här föreligger dels utkast till slutsatser, dels ett nytt papper som är den sedan förra vårtoppmötet utlovade rapporten om klimatförändringar och internationell säkerhet.

Vårtoppmötet har hittills beretts i nämnden inför råden för miljö, utbildning, ungdom, kultur, Ekofin, konkurrenskraft och det vi på fikonspråket kallar Epsco. Det går ändå fortare än att säga vad det innehåller. Ni vet vad jag menar. Frågan är inte alls obekant för nämnden och kommer även att återkomma i statsministersamrådet nästa vecka.

Nu lämnar jag ordet till statsrådet för att kommentera det som ligger på bordet i dag. Varsågod.

Anf. 24 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Fru ordförande! Precis som fru ordföranden säger har nämnden haft flera tillfällen att få information. Statsministern kommer också att komma hit på onsdag i nästa vecka. Låt mig i varje fall få ge lite kommentarer. Sedan står jag till nämndens förfogande för frågor.

Detta är ett så kallat Lissabonmöte, som det alltid är i mars. Vi kommer att behandla den avslutande treårscykeln för Lissabonstrategin. Det handlar om översyn av den inre marknaden, klimatförändringar och energi, stabiliteten på de finansiella marknaderna och externa relationer.

Vad gäller den nya treårsperioden för Lissabonstrategin har Europeiska rådet slagit fast – vilket vi är mycket glada för från svensk sida och också har arbetat för – att de riktlinjer som man har antagit är de som gäller. Man ska koncentrera sig på att uppfylla och implementera det som har beslutats. Det är inga nya riktlinjer, utan det är fokus på genomförande.

Från svensk sida är det också glädjande att det finns ett starkt fokus på den externa dimensionen, i varje fall starkt i EU-sammanhang. Man lyfter fram den och betonar hur viktigt det är att EU inte ses i ett isolerat sammanhang utan att det finns en värld utanför. Öppenhet och frihandel är en viktig del i Europas framtida konkurrenskraft och utvecklingen av Lissabonstrategin.

Det finns olika inriktningar inom EU på det här området. Handelsministern var inne på det, och nämnden är väl bekant med detta. Även om vi har slutsatser som ur svensk synvinkel känns ganska bra kommer jag naturligtvis att hålla ett mycket vakande öka på den här typen av skrivningar om diskussionen skulle komma upp på måndag. Vi har inga indikationer på det, men man vet aldrig.

När det gäller energi och klimat återspeglar texten de diskussioner som har förts i de olika berörda råden. Vi tycker att det är bra att det finns en väldigt tydlig och klar tidtabell med en ambition om att det ska

bli klart i god tid så att vi i varje fall från EU:s sida ska kunna vara redo till klimattoppmötet i Köpenhamn år 2009.

Det innebär att vi huvudsakligen är klara under år 2008 och att Europaparlamentet involveras tidigt under år 2009 innan Europaparlamentet avbryter för att gå på valrörelse och det sedan kommer att nytt parlament. Ambitionen är att det ska bli klart, och det är en ambition som vi delar med Europaparlamentet.

Det finns också en rapport som den höge representanten har tagit fram tillsammans med kommissionen om klimatförändringar och säkerhet. Jag antar att nämnden har läst den rapporten. Den kommer att presenteras, noteras och sedan att följas upp.

Det är ganska uppenbart att klimatförändringar innebär stora säkerhetspolitiska ambitioner, och det lyfts också fram i rapporten. Det är ett slags genomgång av tänkbara säkerhetskONSEKVENSER av klimatförändringar vad gäller resurskonflikter, förlust av territorium, gränstvister, migration, olika radikaliseringskonflikter, energitillgångar, ökad press på de multilaterala systemen, och så vidare. Det är snarare en katalog än en handlingsplan, skulle jag vilja säga. Den tar upp lite geografiska exempel och ger lite slutsatser och rekommendationer.

Det ska ske en uppföljning senast i december som ska innehålla lite mer konkreta förslag. Vi kommer till december också att verka för att man har lite mer helhetssyn på problematiken och kopplar utvecklingspolitiken särskilt till säkerhetsfrågorna och att man får ett helhetsgrepp på detta.

Vad gäller de finansiella marknaderna var finansministern här nyss, och slutsatserna återspeglar den diskussionen. Man tar upp åtgärdsförslag för att stärka genomlysningen, transparensen, övervakningen och krishanteringen gentemot den finansiella sektorn. Det är i högsta grad globala fenomen. Där måste EU samarbeta med alla internationella organ som finns.

Sedan kommer det som vanligt att vara ett antal rubriker under externa relationer. Det kommer utrikesministern att återkomma till alldeles strax.

Fru ordförande! Jag vill säga detta som en inledning. Sedan står jag förstås till nämndens förfogande.

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Utrikesutskottet informerades i går om hela rådets agenda. Det glömde jag säga inför handelsministerpunkten, som också ingick i detta, och även i det här, även om det inte alltid är så.

Utkastet till slutsatser är utsänt i utskick 1. Rapporten om klimatförändringar – jag hör att det bläddras i papperen bland ledamöterna – låg i ett litet brunt kuvert som gick med utskick 2, så den är utsänd i pappersform. Den ska finnas i era buntar.

Anf. 26 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Vi håller på och plockar i alla papper angående rapporten just nu, men det är inte det jag ska fråga om, utan om Lissabonstrategin och hur man ska arbeta med den framöver under den kommande treårsperioden i förhållande till det nya fördraget – om det nu kommer att bli ett nytt fördrag.

Jag vill koppla det till jämställdhetsfrågorna och kvinnors rätt och möjlighet på arbetsmarknaden och till företagande. Vi vet att det ser olika ut i Europa, och jag vill återigen markera detta, så att man tydligare i Lissabonstrategiarbetet får in jämställdhetsarbetet, även fram till 2010. Det här är en lång process att arbeta med, och ska vi klara av att bli konkurrenskraftiga och få tillväxten att öka långsiktigt i Europa måste vi ha med kvinnorna på arbetsmarknaden. Jag vill skicka med att Sverige är med och driver detta och använder Lissabonstrategin som ett redskap för detta.

Anf. 27 ULF HOLM (mp):

Fru ordförande! Inledningsvis säger statsrådet att vi ska ha fokus på genomförandet av Lissabonstrategin. Jag delar den åsikten helt och hållet, men samtidigt kan vi konstatera att det finns tillägg, bland annat den femte friheten, som har kommit de senaste åren. I sak har jag ingenting emot det, men det är trots allt ett tillägg till Lissabonstrategin. Den externa dimensionen är egentligen något nytt för Lissabonstrategin, som inte har funnits med från början. Man kanske inte har så mycket emot det i sak utan tycker att det är bra att man vidgar perspektiven, men det är trots allt en förändring av den ursprungliga Lissabonstrategin.

Den ursprungliga Lissabonstrategin skulle stå på tre ben, det vill säga tillväxt och sysselsättning, den sociala dimensionen och miljöfrågorna. Men man kan efter snabb läsning konstatera att miljöfrågorna har försvunnit mer och mer i Lissabonstrategin, vilket är synd.

Jag kan dock samtidigt konstatera att miljö- och klimatfrågorna har fått ett eget kapitel vid sidan om. Men grundtanken var att det skulle vara tillsammans, att det skulle vara tre ben så att man kan se nyttan med att vara aktiv på klimat- och energiområdet eller miljöområdet och att det kan skapa sysselsättning i EU. Den biten finns inte med här särskilt, och det ser jag som en nackdel i utvecklingen av Lissabonstrategin. Man frångår den ursprungliga tanken. Regeringen borde i slutsatstexterna uppmärksamma mer att bra miljöpolitik också ger arbete och se till att vi ligger i framkanten. Detta kan också exporteras till länder i EU och andra länder.

Vi har också haft diskussioner här med miljöministern tidigare. Det kanske inte jag ska kommentera nu, men Miljöpartiet tycker fortfarande att målen på klimatområdet borde vara högre än de föreslagna. Vi ska upp till 30 procent. Punkt 17 och framåt handlar om klimatförändringarna. Vi tycker fortfarande att man borde göra mer. Sverige borde inte ge upp den kampen, även om miljöministern redan tycks ha gjort det. Men kanske Cecilia Malmström kan ta upp kampen på måndag i stället och försöka i alla fall? Varje försök är välkommet.

Kommer statsrådet att göra något särskilt inlägg på måndag och klargöra vad regeringen anser missas i underlaget just nu? Är det någonting man vill förhindra eller någonting man vill lägga till? Det berörde inte statsrådet. Det var mest att gå vidare. Jag tycker att det är viktigt att vi får svar på det här.

Anf. 28 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Fru ordförande! Jag känner väl till Carina Adolfsson Elgestams engagemang i de här frågorna. Jag kan försäkra dig att de är viktiga. De har

en del i Lissabonstrategin. Det ska inte tillföras några nya kriterier, men det är helt sant att de ambitioner och målsättningar som alla länder har satt upp på jämställdhetsområdet inte har uppfyllts, så det finns en lång väg att gå. Även Sverige har naturligtvis fortfarande saker att göra, men i ett europeiskt sammanhang har vi hunnit långt.

Men det är viktigt att detta finns med, och att vi bevakar och lyfter fram det. Lissabonstrategin handlar mycket om att möjliggöra för människor att kombinera jobb och familj och att underlätta, inte minst för kvinnor, att komma in på arbetsmarknaden. Det är en väldigt viktig dimension. Det finns en referens till det i slutet på artikel 16 som handlar just om vikten av att underlätta möjligheten att kombinera familj och arbete. Man refererar till exempel till jämställdhetspakten.

Den externa dimensionen, Ulf Holm, har egentligen funnits med från början, men den hade ingen plats under de första åren, vilket jag beklagar. Sedan har vi från svensk sida och andra frihandelsvänner lyckats få in den som en naturlig plats. Det är självklart att när man pratar om konkurrenskraft och tillväxt kan man inte tänka bara på Europa, utan det finns en värld utanför Europa, något som Miljöpartiet ofta påpekar. Jag delar den synpunkten. Därför är det viktigt att öppenhet och handel finns med och att det genomsyrar texten på det sätt som det faktiskt gör för första gången på länge.

Jag är glad över det och kommer att vara väldigt noga med att bevaka att den inte urvattnas, för tidigare utkast har varit betydligt sämre. Det är ofta så som också handelsministern var inne på tidigare, att de första utkasterna är sämre. Ett viktigt arbete kan gå ut på att få bort saker också. Det kan vara en seger i sig. Även om man inte alltid får in det man vill får man bort mycket, så att texten som helhet blir ambitiösare.

Miljöfrågan finns med som en väldigt viktig del, det hållbara benet i Lissabonstrategin. Vi diskuterar lite löst – dock inte i detta forum naturligtvis – vad som kommer att hända efter Lissabon. Hur ska man förena frågorna?

Egentligen är jag glad över att klimatfrågorna och miljöfrågorna har fått en starkare ställning, lite grann utanför också. Det har funnits en risk tidigare för att de nämndes lite mer pliktskyldigt inom Lissabonstrategin. Nu har man lyft ned dem, och de är verkligen högst på dagordningen i Europeiska unionen, inte minst i Lissabonstrategin med bindande målsättningar och väldigt tydliga ambitioner. Det är viktigt.

Sverige har också vid flera tillfällen fört fram att vi måste ha kvar ambitionen att ha målsättningar på 30 procent på lång sikt och försöka få med de andra aktörerna – Kina, USA, Indien och så vidare – för att kunna uppnå 30-procentsambitionen globalt. Vi måste ha beredskap, inte bara mentalt; vi måste ha scenarier för hur vi ska arbeta för detta. Jag tror att miljöministern också har kvar den ambitionen. Jag har inte hört något annat. Han kanske uttryckte sig lite slarvigt, men detta är regeringens mycket tydliga ambition.

Men för att svara på den konkreta frågan: Vi är ganska nöjda med slutsatserna och kommer framför allt att bevaka att de inte urvattnas, att det inte läggs till en massa annat som flyttar fokus från det som är huvudbudskapet på området.

Jag nämnde klimat- och säkerhetsrapporten. Vi ska bara konstatera att den finns, men den kommer att konkretiseras så småningom under året.

Anf. 29 CHRISTINA AXELSSON (s):

Fru ordförande! När vi diskuterar Lissabonstrategin är det viktigt att vi tänker på det sociala benet, med arbete och reglerna på arbetsmarknaden. Det vore klädsamt om ministern gjorde ett engagerat inlägg på ministerrådsmötet för att ta upp hur EG- domen mot Laval målet nu slår. Det här måste vara någonting som man diskuterar inom ramen för Lissabonstrategin. Man tänker sig att vi ska ha en ökad konkurrens, men den ökade konkurrensen får inte ske på det sättet att vi konkurrerar med låga löner. Vi ska konkurrera med kvalitet. Det hoppas jag att ministern kan stryka under.

Därför vill jag fråga om ministern är beredd att göra något inlägg på ministerrådet för att ta upp frågan och hur den slår på arbetsmarknaden, inte bara i Sverige, utan också i andra länder.

Anf. 30 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Fru ordförande! Vi diskuterade detta lite grann redan vid EU-nämnden den 15 februari. Då blev jag hänvisad till de frågor jag ställde och det svar jag fick när det gäller miljö- och klimatfrågorna, som var offensiva och betonade att Sverige även fortsättningsvis ska driva på och att EU ska anta 30-procentsmålet bland annat.

Jag vill anknyta till det som ministern sade om den externa dimensionen, som nu stärks. Jag håller helt med om det som sades. Enligt de förslag till slutsatser som finns när det gäller den externa dimensionen under punkt 12 är det en inriktning på handel och ekonomiskt utbyte, som ministern också sade.

Jag skulle nog också vilja att man tänkte mer även på kunskaps-, forsknings- och utvecklingsområdet och partnerskapsperspektivet. EU och EU:s länder ska också bygga partnerskap med starka forsknings- och utvecklingsmiljöer externt och inte bara tänka att man ska bygga upp konkurrerande starka egna miljöer. Jag tror att det i partnerskap finns en dynamik som gör att vi kan tillägna oss något och bidra med något som stärker handelsrelationerna framöver.

Jag vill också säga att jag vid en snabb genomläsning av klimat- och säkerhetspapperet tycker att man på ganska kort tid på ett ovanligt koncentrerat sätt har kunnat peka på de effekter och de områden som kommer att vara väldigt starka på agendan framöver till följd av klimatförändringen.

Anf. 31 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Fru ordförande! När arbetsmarknadsministern var här hade vi avvikande mening, eftersom vi har en helt annan arbetsmarknadspolitik än den nuvarande regeringen. Men vi står bakom Lissabonstrategin i sig, så vi kommer inte att ha någon avvikande mening i det här fallet. Men vi hoppas som sagt på ett passionerat inlägg om arbetsrättens – vad ska jag säga? – viktighet för det svenska samhället och Sverige. Motsättningen finns som sagt i implementeringen. Ingen avvikande mening nu alltså.

Anf. 32 ULF HOLM (mp):

Det var mycket värderingsord här. Jag vill ha ett engagerat inlägg från ministern på måndag.

Jag tror i sak att vi är ganska överens om klimatfrågans betydelse. Den är inte borttagen här. Men det jag försöker få till är kopplingen inom Lissabonstrategin. Det finns en risk att Lissabonstrategin bara handlar om tillväxt och sysselsättning till sist. Då har vi misslyckats med den ursprungliga tanken med Lissabonstrategin, att få in den sociala dimensionen, som även börjar droppa av lite nu, och miljöfrågan, som nästan helt har försvunnit.

Då har vi inte Lissabonstrategin längre. Då har vi en tillväxts- och sysselsättningsstrategi. Det är möjligt att det är regeringens mål att ha det så, men det är inte Lissabonstrategin längre då. Det är väldigt viktigt att vi håller fast vid det, så att vi inte får motsatsförhållanden mellan tillväxt och sysselsättning, miljöarbetet och den sociala dimensionen i EU. Det är oerhört viktigt att vi håller fast vid det. Det är därför det är så viktigt att man inte får tappa bort de texterna under avsnittet om Lissabonstrategin.

Det är inte något fel med att klimatfrågorna har lyfts upp som en egen punkt. Det förstår ni att jag inte är emot – hoppas jag i alla fall.

När det gäller den externa dimensionen är det säkert sant som Cecilia Malmström säger, att den fanns med från början men har blivit starkare med åren. Där kan jag bara tillägga att vi har en del synpunkter på WTO-förhandlingar och sådant, men jag ska inte dra upp det här och nu. Det finns vissa aspekter av det som man bör betona tydligare.

Vi har tidigare haft avvikande mening i några av råden, men just i dag tänker jag inte ha avvikande mening. Jag väntar till på onsdag och hoppas att statsrådet har en lyckosam måndag och får upp alla dessa frågor så att texten blir bättre.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Det är synd att jag inte har några praliner med mig i dag. Ulf Holm har kanske ätit upp dem under natten, vad vet jag.

Anf. 34 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Fru ordförande! Till Christina Axelsson vill jag säga, och det tangerar även vice ordförandens inlägg, att den sociala dimensionen naturligtvis är ett av de tre benen. Artiklarna 13–16 ägnas åt just dessa frågor. Där lyfts den sociala dimensionen fram. Det handlar om livslångt lärande, arbetsmarknad, *flexicurity* – balansen mellan flexibilitet och trygghet på arbetsmarknaden – och exempelvis jämställdhetsfrågor. De har stor plats i slutsatserna, skulle jag vilja säga, eftersom de har en viktig plats i Lissabonstrategin.

Svaret på frågan huruvida jag kommer att göra ett engagerat, eller passionerat, inlägg i Lavalfrågan är nej. Jag kommer inte att ta upp den frågan. Den bereds nu. I går tillsattes en särskild person som ska leda utredningen, som görs i samråd med arbetsmarknadens parter. Sedan ska Arbetsdomstolen i Sverige också titta på den. Jag ser därför ingen anledning att göra något inlägg i Lissabonslutsatserna.

Det är klart att domen och den diskussion som vi för också följs av andra länder. Den är intressant. Vi skulle kunna prata länge om den. Vi gjorde det delvis i går i kammardebatten. Den har dock ingen plats i

Lissabonslutsatserna eftersom det är under diskussion hur vi ska tolka domen och vilka konsekvenser den får. Där finns mycket olika meningar mellan politiker, forskare, experter, jurister och så vidare. Det kommer jag alltså inte att ta upp i morgon.

När det gäller Sven Gunnar Perssons kommentar delar jag helt de synpunkterna. Det är viktigt att vi också har en ökad rörlighet och ett ökat utbyte är det gäller forskningsområdet. Det präglar lite grann arbetet med det sjunde ramprogrammet och forskningen där, alltså att man ska underlätta för den. Det är sant att den inte ingått i tanken om den femte friheten eller femte rörligheten. Det är mer en slovensk prioritering. De vill accentuera att också kunskap och forskning måste kunna röra sig lättare både inom Europa och naturligtvis också i ett externt, globalt, perspektiv. Den tanken finns med.

För att återkomma till Ulf Holm vill jag säga att det finns artiklar som handlar om Lissabonstrategin ur ett miljöperspektiv. I till exempel artikel 24 finns mer konkreta frågor som handlar om miljön. Jag delar absolut uppfattningen att miljöfrågorna inte får komma bort i Lissabonstrategin, men de har nu fått en nästan överordnad position som genomströmmar det hela. Vi ska verkligen inte urvattna någonting. Jag tycker att de fått en så pass hög, konkret och framträdande position att man nästan inte kan begära mer. Det har den senaste tiden, som någon var inne på tidigare, gått väldigt fort när vi inom EU lyft fram miljöfrågorna.

I den diskussion som det väldigt löst refereras till framkommer att det måste pågå ett samtal om vad vi ska göra med Lissabonstrategin efter 2010. Då är det naturligt att man fokuserar på just hållbar tillväxt. Hur det hela sedan ska konkretiseras får vi återkomma till. Vi har bara börjat nosa på den tanken, och jag vet att man också gjort det i riksdagen. Det är en diskussion som säkert kommer att accentueras, inte minst under det svenska ordförandeskapet.

Anf. 35 CHRISTINA AXELSSON (s):

Jag blir lite förvånad över svaret måste jag säga. Jag anser att reglerna på arbetsmarknaden och den svenska modellen verkligen hör hemma i diskussionen om Lissabonstrategin. Lissabonstrategin handlar ju bland annat om jobb, men också om den sociala dimensionen och miljödimensionen som vi diskuterat. Jag vill vidhålla att även om vi har en utredning i Sverige om hur vi ska tolka EG-domstolens utslag kommer det att ta lång tid innan vi vet vad utredningen kommer fram till. Därför hoppas jag fortfarande att ministern tänker om och gör ett inlägg.

Jag tror nämligen att de andra länderna förväntar sig att vi säger någonting. Det pågår ju en stor diskussion ute i Europa om Lavaldomen och dess betydelse för just jobben. Det berör, som jag sade tidigare, inte bara Sverige. Jag hoppas alltså att ministern tänker om och gör ett inlägg.

Anf. 36 AGNETA BERLINER (fp):

Jag vill bara understryka att vi står bakom EU-ministerns beslut att inte ta upp frågan till diskussion. Arbetsrätten är ju något av en helig ko, och det finns många olika åsikter om den. Det kommer fram forskning som i allt högre grad visar på olika konsekvenser av den svenska modellen, om vi ens vet vad som är den svenska modellen längre. Jag tycker att det är ett klokt beslut att inte ta upp frågan.

Anf. 37 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Frågan om Laval som ett specifikt fall och eventuella konsekvenser av det kommer vi att få anledning att diskutera under lång tid framöver. Jag förstår inte riktigt vad Socialdemokraterna vill att jag ska göra. Konfliktträtt, kollektivavtal, fackliga organiseringar är rättigheter som hela Europa står bakom. De garanteras och får ännu större uttryckligt stöd i det Lissabonfördrag som nu är på ratificering. Alla står bakom det. Den nordiska modellen nämns ofta som en förebild i Lissabonsammanhang, och även i andra, och det är vi naturligtvis stolta över.

Jag kan inte se något skäl till att gå in och kommentera just den domen i slutsatsdiskussionerna om Lissabonstrategin och de tre åren som framkommer där. De principer som vi alla står bakom, och som har brett stöd i Sveriges riksdag, står också Lissabonstrategin bakom.

Sedan har vi den speciella tolkningen, vad vi ska göra och hur vi ska se till att vi kan ha kvar de svenska kollektivantalen, samtidigt som vi ska hitta villkor för inkommande andra företag. Det är en diskussion som vi har, och ska ha, i Sverige. Den är viktig och måste få ta tid.

Att föregripa slutsatserna och föreslå tillägg i dem kan jag inte riktigt se vad det skulle kunna leda till. Om varje land tog upp sina individuella fall – många fall har ju varit i domstolen – skulle det bli väldigt råddigt. Det här ska ju vara på ett principiellt plan.

Jag diskuterar gärna frågan i olika sammanhang med Christina Axelson och andra, men jag kommer inte att ta upp den på måndag.

Anf. 38 ULF HOLM (mp):

Fru ordförande! Som konstruktiv EU-motståndare tänker jag inte begära att man ska försöka få in utträde i slutsatserna.

Lavalmålet är intressant för många medlemsstater. Däremot är det inte intressant i slutsatserna. Jag tror av vi helt enkelt skulle förlora en sådan omröstning eftersom vi har tio nya medlemsstater som inte tycker att Lavaldomen är dålig utan tvärtom tycker att den är bra. Däremot borde den svenska regeringen kanske skriva ett *white paper*, ett så kallat icke-papper, och berätta om den svenska diskussionen efter Lavaldomen, vad den har för betydelse för vår arbetsmarknad med vår kollektivavtalsmodell, vilka konsekvenser den fått och vilken oro den skapat på grund av skillnaderna mellan svenska och utländska företag.

Det skulle kunna framföras så att de andra länderna fick kännedom om och ökad förståelse för den svenska modellen och att den nu attackeras. – Attackeras kanske man inte kan skriva, men jag upplever att den attackeras av EG-domstolens beslut. – Detta kunde vara viktigt att föra fram till de länder i EU som inte känner till den svenska modellen.

Det är alltså ett litet tips i konstruktiv anda.

Anf. 39 ORDFÖRANDEN:

Nu närmar vi oss åter toppmötesslutsatserna.

Anf. 40 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m):

Fru ordförande! Jag vill bara ge ett stöd för statsrådet Malmströms inriktning i detta. Men all respekt för Socialdemokraternas iver i denna fråga är jag dock alldeles övertygad om att det skulle försvåra Sveriges position i EU om vi lyfte fram frågan i det sammanhanget; det gör mig

nästan lite bekymrad att jag är överens med Ulf Holm. Risken finns att vi återigen, vilket vi sett prov på under tidigare regeringar, isolerar oss i frågor och sätter oss i hörnet. Eftersom denna regering, tack och lov, valt att stå i mitten och vara med och påverka vill jag ge fullt stöd till regeringens fortsatta hantering av frågan – utan att ta upp Laval-målet.

Anf. 41 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Fru ordförande! Det är roligt att kunna avsluta mötet med att vara överens med Ulf Holm.

Jag delar den bedömningen. Eftersom det ställts många frågor har jag personligen tagit upp och diskuterat Laval- domen med kommissionär Špidla och andra, det vill säga hur vi arbetar i Sverige och vilka reaktioner vi fått. Jag vet att arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin också tagit upp frågan med kolleger på sina möten. Det förekommer regelbunden information och diskussion, och det finns en nyfikenhet, absolut. I förra veckan var det till exempel en hearing i Europaparlamentet om den.

Vi ska fortsätta att informera och föra en diskussion om detta, men vi bedömer att det inte är tillfälle att göra det på måndag och därefter vid toppmötet torsdag–fredag.

Anf. 42 ORDFÖRANDEN:

Sammanfattningsvis finner jag att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende och noterar ingen avvikande mening. Trevligt.

På statsrådet Malmströms punkter stod också nr 3, Resolutioner, yttranden med mera från Europaparlamentet. Det glömde jag nästan bort. Vi brukar ju nöja oss med att endast notera den och tacka för informationen. Finns det något att säga om den? Nej.

Då är vi klara med dem av mig kända Malmströmska punkterna. Är det något annat hon vill ta upp med oss? Nej. Vi tackar Cecilia Malmström för i dag och önskar lycka till på rådet!

Vi går så över till de yttre förbindelserna, som alltså även varit i utrikesutskottet på information. Närmast på den agendan står Västra Balkan. Den frågan har, milt uttryckt, varit uppe i nämnden tidigare. Jag vill uppmärksamma ledamöterna på att det inte är några papper om Kosovo, utan slutsatsutkastet gäller Bosnien och ett regionalt råd som utrikesministern säkert kommer att berätta om. Därtill förväntas en lunchdiskussion om Balkan i övrigt. Utrikesministern, varsågod!

Anf. 43 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru ordförande! Det förutses, som sagt, slutsatser som framför allt handlar om Bosnien och om det regionala samarbetet. I den mån nämnden är intresserad av detta kan jag prata om det praktiskt taget hur länge som helst, också relativt passionerat om krav skulle ställas på just det, men även med en tendens åt det tråkiga hållet.

Det är slutsatser som vi instämmer i. Där finns inga större sensationer. Det handlar om den översyn som varit om den internationella närvaron i Bosnien och om den övergång som skett i samband med det regionala samarbetet från den stabilitetspakt som sattes upp alldeles efter Kosovokriget till den nya regionala så att säga självägda samarbetsmekanism som nu sätts upp från den 1 juli och som kommer att vara lokaliserad

i Sarajevo. Detta skedde förra veckan på ett ministermöte i Sofia där jag själv var närvarande.

Sedan kommer vi att ha en lunchdiskussion som sannolikt kommer att centrera runt implementeringssvårigheter och utmaningar när det gäller Kosovo, liksom politiken gentemot Serbien. Jag tror inte att slutsatserna leder till några större frågetecken, men jag är självfallet beredd att svara på de övriga frågor som kan finnas.

Anf. 44 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Jag vet att utrikesministern som en av de första utrikesministrarna i EU kommer att besöka Kosovo. Jag undrar vad syftet kommer att vara. Det ställs naturligtvis stora förhoppningar på den resan och det mötet.

Anf. 45 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru ordförande! Det ligger väl lite grann utanför EU-nämnden eftersom det handlar dels om våra bilaterala förbindelser, dels handlar det om att skaffa ett bättre underlag för de diskussioner som kommer att föras i ministerrådet och på andra ställen.

Anf. 46 ORDFÖRANDEN:

I den utsträckning det är relevant för det sistnämnda går det bra att kommentera det.

Anf. 47 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Allting är relevant men *within limits*.

Det handlar framför allt om att jag ska ta reda på mer om hur situationen ser ut på marken. Det är, om jag uttrycker mig på det sättet, ett mycket komplicerat läge framför allt i minoritetsområdena i Kosovo. Det finns frågetecken, för att återgå till tidigare diskussioner vi haft.

Vi har från svensk sida ibland knorrat lite inför detta och sagt att förberedelserna kanske inte varit så fullödiga som de borde ha varit. Det finns olika saker och frågeställningar som borde ha penetrerats bättre. Man kan säga att vi var ganska ensamma i den diskussionen för någon månad sedan. Nu tycker alla att det är så, och därmed måste vi titta på de frågorna rätt noggrant. I grunden är syftet alltså att skapa ett bättre underlag för den diskussionen.

Jag kommer för övrigt att i kväll besöka Skopje, Makedonien. Det finns en namndiskussion som förts i Natorådet. Vi är som bekant inte med där, men vi kunde i går läsa i tidningarna att den förts i Natorådet. Frågan har implikationer även för EU och kommer sannolikt, skulle jag tro, att på ett eller annat sätt beröras vid lunchdiskussionen på måndag. Det är med vårt sätt att se en bilateral fråga mellan Makedonien och Grekland, men det skadar inte att hålla sig informerad.

Anf. 48 ORDFÖRANDEN:

Sammanfattningsvis finner jag att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Vi går vidare till punkt 3, Mellanöstern. Utrikesministern nämnde nyss att han måste se vad som händer på marken, och i den här frågan är det onekligen svårt att förbereda sig i skrift.

Därför ligger det inte så mycket skriftligt underlag. Det förutses en diskussion och eventuellt beslut samt sena papper och sådant. Det är väl känt att det händer saker där.

2007/08:24

7 mars

Anf. 49 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Det var väl till och med så att det distribuerades utkast till slutsatser till nämnden i går, blev jag informerad om. De gäller icke längre, så om de inte har distribuerats är det bara bra. Den enkla anledningen till det är att i det senaste läget, som ju förändras hela tiden på grund av attacken eller terroristdådet i Jerusalem, blir det med all sannolikhet icke några slutsatser på Gaerc, men förmodligen på Europeiska rådet på torsdag-fredag. Det innebär att vi kommer att få återkomma till den frågan textmässigt när vi har diskussion på EU-nämnden inför Europeiska rådet.

Men det är alldeles ofrånkomligt att situationen kommer att diskuteras. Det som kan sägas om detta är att det är klart att det finns vissa spänningar mellan de olika EU-medlemsländerna. Men det är spänningar som framför allt är taktiska – i vilken utsträckning det ena eller det andra uttalandet kan ha någon större inverkan på situationen. Däremot finns det en betydande enighet om värderingen av allvaret i den situation som råder för ögonblicket och om nödvändigheten av att på olika sätt stödja den fredsprocess som faktiskt fortfarande pågår.

Den stora risken är att de här sakerna och allting – vi behöver inte gå in i hela eländesbilden för ögonblicket – gör att det blir sådant tryck på antingen den palestinska eller den israeliska sidan att man de facto avbryter fredsprocessen. Det kan dessutom mycket väl vara avsikten bakom en del av attackerna.

Vårt mycket tydliga budskap, och det är också den linje som än så länge tas av både den israeliska regeringen och den palestinska myndigheten, är: Fortsätt samtalet! Ett resultat av både Javier Solanas och Condoleezza Rices besök under de senaste dagarna – Solana kommer självfallet att återrapportera till rådet – är att samtalen fortsätter. Det är den enda möjligheten att hantera detta, tror jag. Vi vet av erfarenhet att sådana här fredsprocesser sker under ständigt tryck från dem som inte vill att det ska bli fred. Då gäller det att trots det som inträffar föra fredsprocessen framåt.

Men det är för tidigt att bedöma exakt hur det här kommer att kalibreras i form av uttalanden och så vidare. Vi ber att få återkomma till detta i samband med EU-nämnden inför Europeiska rådet.

Anf. 50 HANS LINDE (v):

Fru ordförande! Om det inte kommer att bli några rådsslutsatser utan bara en diskussion skulle jag vilja veta vad det är den svenska regeringen kommer att säga i en sådan diskussion, mer än att fredsprocessen måste fortsätta. Vad kommer man att säga om den konkreta situationen när det gäller Gazaremsan?

I utrikesutskottet i går lyftes frågan fram om den eventuella egyptiska medlingen mellan Hamas och Israel för att få till en vapenvila mellan dem. Vi vet att det i går skedde en terrorattack i Jerusalem. Det skulle vara intressant att höra dels hur man ser på förutsättningarna nu för fortsatt egyptisk medling mellan Hamas och Israel, dels vad EU kommer att

göra för att stödja ett sådant medlingsförsök för att få till stånd en vapenvila.

Anf. 51 MAGDALENA STREIJFFERT (s):

Fru ordförande! Min fråga handlar lite om det som också Hans Linde lyfte fram, alltså innehållet i diskussionen, även om det inte blir några rådsslutsatser vid detta möte.

Det står att det handlar om att parterna återgår till dialog och att EU ska stärka sin roll i området. Man har också diskuterat hur man ska stärka Palestina som en stat. Det kan inte bara vara Abbas roll att försöka få till en medling eller att ena Västbanken och Gaza. Frågan är om man också ska försöka få en dialog med Hamas.

När det handlar om biståndet står det att Sverige är en betydande biståndsgivare. Det är klart att det är viktigt att biståndet kommer till människorna på Gaza. Det är ju den värsta humanitära situationen på 40 år i området. Men det handlar också om att bryta isoleringen. I den frågan är Israel oerhört viktig. Man måste pressa på mer och fördöma Israel för isoleringen av Gaza.

Jag tänkte alltså också få höra lite mer om själva innehållet och vad Sverige kommer att säga i frågan.

Anf. 52 KERSTIN LUNDGREN (c):

Det är naturligtvis en mycket knepig situation i hela området med många olika trådar som drar. Dessutom har vi det kommande arabmötet som förmodligen försvårar en del ställningstaganden.

Men det är viktigt att betona den ingång som har varit, *roadmap*, att följa den och fortsätta samtalen för att försöka genomföra detta. De signaler som kommer om ökat antal *checkpoints* och 1 000 nya bosättningar efter Annapolis är naturligtvis bekymmersamma. Oavsett om det är rätt antal eller inte är den bild som ges att man måste bryta tydligt så att den typen av perspektiv inte får ett så starkt fäste i den här tidpunkten. Då riskerar man att få en utveckling av mer explosionsartad form på Västbanken. Jag bedömer att det direkt skulle var dödsstöten mot den fredsprocess som går hackigt, men som åtminstone just nu i alla fall inte har avslutats ännu.

Jag hoppas och förväntar mig att den diskussion som kommer att föras förs med utgångspunkt i proportionalitet och balans för att markera vikten av att inte bara erbjuda en ökad våldsspiral som en möjlighet utan också erbjuda ett hopp. Det saknas på många ställen i området.

Anf. 53 BODIL CEBALLOS (mp):

Jag tänker på situationen i FN:s säkerhetsråd. Libyen har sagt nej till att fördöma bara en av parterna, om jag har förstått saken rätt, medan USA inte vill gå med på en resolution som blandar ihop en terroristaktion med annat våld.

Hur gör då EU i den situationen? Jag tycker att det är oerhört viktigt att vi fördömer våld från alla. Man kan inte göra skillnad i det här fallet och säga: Det här är terrorism och det här är någonting annat. Det är en konflikt två parter emellan. Den ena använder sig av en metod och den andra av en lite annorlunda metod. Men konflikten finns parterna emel-

Anf. 54 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru ordförande! Jag kan hålla med om nästan allting som har sagts. Dock kan jag säga att det finns lite skillnader mellan de olika parterna och de olika aktiviteter som bedrivs. Men den politiska effekten är i stort sett densamma, får man säga, det vill säga att det försämrar klimatet för fredsprocessen.

Att säkerhetsrådet hamnar i den situation som vi har sett att det har hamnat i är ingen nyhet. Det är dessvärre nästan standard; vi vet att det är så när det gäller situationen i Mellersta östern.

Exakt vad vi kommer att säga återstår att se när det kommer till diskussionen. Det är mycket beroende på vad läget är på måndag. Det är svårt att veta. De svenska ståndpunkterna i dessa frågor är synnerligen väl kända. Jag vill understryka att om man för en lunchdiskussion eller annan diskussion fokuserar man ofta på det som är verkligt nytt och genuint eller som pågår just då snarare än att man upprepar kända ståndpunkter om bosättningspolitiken, terrorism, den humanitära situationen i Gaza eller vad det nu kan vara. Det tillhör ju sådant som jag tror att vi alla runt EU-bordet gör ungefär samma bedömning av och försöker göra olika åtgärder för när det gäller att se till att situationen kan underlättas.

En ny rapport kom ut i går som sade att situationen är den värsta på 40 år, och så är det alldeles säkert. Situationen är eländig från alla tänkbara utgångspunkter. Det leder långsiktigt till att det blir allt svårare att lösa de grundläggande problemen. Vi brukar framhålla detta också i dialogen med israeliska företrädare; den politik som de har fört i detta hänseende har varit kontraproduktiv. Att sedan Hamas till mycket stor del är skyldig till eländet är en annan sak. Men vi har som bekant synpunkter på Hamas också.

En del av de olika medlingsförsök som kan förekomma i sammanhanget är möjligen kända. En del av dem är alldeles säkert icke kända. Jag tror att det viktigaste enstaka som vi ska göra nu som det internationella samfundet är att försöka stärka och uppmuntra dem som för fredssamtal. Då handlar det om den israeliska regeringen och om den palestinska myndigheten, det vill säga president Abbas och i någon utsträckning premiärminister Fayyad, även om han inte sitter direkt vid förhandlingsbordet på samma sätt.

>>> Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen <<<

Det förekommer åtskilliga kontakter i regionen. Det finns ingen anledning att värdera dem i en situation där jag tror att vi dessutom ska vara medvetna om att vår informationsnivå är bristfällig. Jag känner till kontakter som jag ser i tidningarna, och jag känner till andra kontakter som jag kan få från annat håll. Men jag vet också att det finns åtskilligt som jag inte är till fullo informerad om. Och det må väl vara. Så är det; Sverige är inte världens största land som kan styra och ställa eller veta allting.

Vår politik måste inriktas på att försöka stödja fredsprocessen och försöka mildra den humanitära situationen, framför allt på Gaza. Sedan ska vi upprepa de kända ståndpunkter som vi har framfört vid en lång rad

tillfällen och inte minst i konklusionerna från det senaste Gaercmötet fått ett betydande genomslag för.

Låt mig i det här sammanhanget – regionen är ju stor – bara nämna relationerna med Gulfstaterna, där vi på olika sätt har försökt pressa på för att vi ska utveckla. Det rör både frihandelsavtal och den politiska dialogen med Gulfstaterna. De är en tilltagande viktig aktör, inte bara i den här frågan utan också i andra frågor. Relationerna till Iran kan nämnas som ett exempel på den saken.

Anf. 55 HANS LINDE (v):

Fru ordförande! Jag förstår att det är svårt att i dag säga exakt vad som kommer att sägas. Men det gör ju också situationen svår för nämnden. Det är svårt att ta ställning till regeringens upplägg inför framtida diskussioner. Om vi inte kan få någon information om vad regeringen avser att ta upp kan vi inte ta ställning till politiken här. Det blir ett demokratiskt problem för nämnden. Jag förstår problematiken, men det skapar problem här också.

Om man ska diskutera det som har hänt den senaste tiden finns det två konkreta saker. Det ena är att Israel har gått in med marktrupp på Gazaremsan. Det är något konkret som har hänt efter de senaste rådsslutsatserna och som man borde ta upp. Jag skulle vilja veta vad regeringen kommer att säga om att Israel har gått in med marktrupp på Gazaremsan.

Det andra är den kraftiga ökningen av antalet döda på Gazaremsan. Mellan den 27 februari och 4 mars pratar man om över 100 döda palestinier, varav majoriteten var civila. 24 var barn. Det är också någonting som konkret har hänt sedan de senaste rådsslutsatserna. Vad kommer regeringen att säga om det?

Jag har också en kommentar till diskussionen här om eventuella diskussioner om medling i Mellanöstern mellan Hamas och Israel. Det finns en tydlig diskrepans mellan vad vi fick höra på utrikesutskottet i går och vad vi får höra på EU-nämnden i dag. Det blir märkligt när man får lite olika information från regeringen. Det jag syftar till, nämligen den egyptiska medlingen mellan Hamas och Israel, är inte någonting som jag har läst i medierna utan något som lyftes fram av kabinetssekreterare Belfrage. Han hänvisade till information från Javier Solana. Den bild som i alla fall jag fick i går på utrikesutskottet var att detta är någonting man betraktar som positivt. Det är möjligt att jag missuppfattade situationen i utrikesutskottet, men i så fall behöver det tydliggöras här och nu.

Anf. 56 ORDFÖRANDEN:

Jag kan svara på ordningsfrågan själv. Jag har ingenting emot – och jag kan nöja mig med – att se det här som en informationspunkt just i dag. Det händer ju onekligen en del, och även lunchdiskussionen är rörlig. Vi kan samråda skriftligt om det dyker upp något fastare på måndag – inte mig emot. Vice ordföranden har inte heller något emot det.

Anf. 57 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru ordförande! Hans Linde har rätt i den meningen att det är svårt att diskutera exakt vad vi kommer att säga på måndag. Det är svårt både för nämnden och för mig. Den enkla anledningen är att det dessvärre är en mycket rörlig situation. Men i formell mening är det så att vi ska ta ställ-

ning till slutsatser. Det kommer vi att göra i samband med Europeiska rådet.

2007/08:24

7 mars

Dessutom är det så att vad jag kommer att säga är kända svenska ståndpunkter eller varianter av kända svenska ståndpunkter beroende på vad som händer. Det kan ju vara ett fullständigt nytt terrorattentat som har inträffat på söndag. Då kommer jag med all sannolikhet att uttrycka mig relativt skeptiskt om detta – för att uttrycka saken mycket diplomatiskt.

Det är klart att det då är detta som dominerar diskussionen. Vi för nu i dag en diskussion som är annorlunda än den vi förde i går av den enkla anledningen att vi har haft terrorattacken i Jerusalem, som förskjuter fokus i det här. Då är det viktigt, i sådana här lägen som är alldeles för snabbväxande, höll jag på att säga, att hålla fast vid fundamenta. Och fundamenta just nu är det dessvärre inte finns så mycket vi kan göra för att stoppa raketattacker eller svaren på dessa, även om vi kan ha synpunkter på dem. Det finns rätt lite vi kan göra för att stoppa terrorattacker av den typ som vi såg i Jerusalem – de facto, vilka uttalanden vi än gör. Det finns möjligen något vi kan göra för att försöka föra fredsprocessen, den som inte orsakar tidningsrubrikerna just nu, framåt trots de störningar, för att uttrycka saken försiktigt, som pågår. Jag är övertygad om att det enda som varaktigt, även om allt kommer att ta sin tid, kan få oss bort från bombningar, isoleringspolitik, terrorattacker och raketattacker, är att vi går mot ett fredsavtal. Går vi inte mot ett fredsavtal kan vi vara alldeles säkra på att den här typen av hemskheter kommer att dominera mediebilden av regionen mer och mer.

Det är min grundläggande inställning, och den tror jag att nämnden i allt väsentligt både känner till och delar. Sedan kommer jag att utforma den konkreta svenska politiken, eller det konkreta svenska inlägget, på måndag alltefter vad omständigheterna är. Men vi vet ju vad vi tycker i alla de här frågorna. Jag tror inte att det föreligger några större meningsmotsättningar om detta. Sedan får vi återkomma om den konkreta texten. Som jag sade föreligger det vissa spänningar inom medlemskretsen, mer på temat om vad uttalandet har för effekter än en bedömning av själva sakläget. Det är alltid en klassisk diskussion. Är sådana här uttalanden ägnade att försvåra eller underlätta? Har de någon betydelse eller är det kanske andra aktiviteter som har betydelse? Där föreligger ibland något skilda bedömningar i medlemskretsen.

Anf. 58 ORDFÖRANDEN:

Därmed kan vi tacka för informationen i den här frågan för dagen.

Då går vi vidare till punkt 4, Afghanistan. Där föreligger slutsatser i den blå mappen och en ny variant på bordet. Frågan förväntas bli en A-punkt, det vill säga inte leda till någon diskussion på rådet. Finns det anledning att säga något i dag, utrikesministern?

Anf. 59 Utrikesminister CARL BILDT (m):

I förhållande till slutsatserna ska det nu tydligen läggas till ett välkomnande av att Kai Eide på måndag kommer att konfirmeras som FN:s generalsekreterares speciella representant. Han är visserligen norrman, men han är bra.

Anf. 60 ORDFÖRANDEN:
Det kan man onekligen vara ändå.

Anf. 61 BODIL CEBALLOS (mp):

Jag tycker att de slutsatser som ligger här är rätt intetsägande. Det nämns inte med ett ord att det faktiskt pågår ett krig i Afghanistan. Det var, enligt Uppsala universitet i alla fall, det största kriget i världen under 2007. Det sägs ingenting om den situation som väldigt många människor lever i längs gränserna nu när man också skickar tillbaka människor. Det låter som om det här är vilket biståndsprojekt som helst. Jag tycker att frågan är värd att uppmärksammas mycket mer än så med tanke på den väldigt problematiska situation som Afghanistan befinner sig i. Jag tycker att det är för tunt, och jag vill tala om att vi inte står bakom de här rådsslutsatserna.

Anf. 62 HANS LINDE (v):

Jag kan bara kort anmäla avvikande mening. Även om det är tunt nämner man också ISAF-insatserna, och där har ju vi en annan åsikt än regeringen och majoriteten i det här rummet.

Anf. 63 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru ordförande! Det kan ligga åtskilligt i det som Bodil Ceballos säger, men skälet är att koncentrationen här ligger på de civila insatserna och det som EU kan göra i Afghanistan. Det är det som vi kan göra. Det finns ett annat organ, som heter Nato, som har sammanträtt i dessa dagar och som har diskuterat de andra aspekterna på det hela väldigt mycket. Vi tycker i och för sig att det är klart att man kan vara heltäckande här också. Men det finns, tycker vi, skäl att betona också de civila, ekonomiska och politiska aspekterna mer. Det är därför vi också välkomnar utnämningen av Kai Eide och en starkare FN-koordineringsroll, en starkare EU-roll när det gäller rättstatshistorierna. Sedan är inte detta en heltäckande beskrivning av situationen i Afghanistan, långt därifrån.

De här slutsatserna kommer att antas, utan diskussion vad jag förstår, på måndag. Men sedan är det en middag som vi, utrikesministrarna, kommer att ha på torsdag kväll i samband med toppmötet. Hela den är reserverad till en mer ingående diskussion av situationen i Afghanistan. Då finns det åtskilligt att lyfta upp; frånvaron av en samordnad och effektiv politik för att komma åt narkotikahandlingen, bara för att ta en sak som är alldeles fundamental och där det internationella samfundet i stort sett håller på och snubblar över sig självt och inte har den effektivitet i insatserna som är en nödvändig förutsättning för att vi ska kunna lyckas med allt annat i Afghanistan.

Jag vill inte på något sätt säga att detta är en heltäckande beskrivning av situationen i Afghanistan, men det är ett EU-inlägg om vad EU kan göra just nu.

Anf. 64 BODIL CEBALLOS (mp):

Jag menar att EU även på det civila planet kan göra mycket mer med tanke på alla de flyktingströmmar som nu skickas tillbaka och som Afghanistan inte anser sig kunna ta emot. Där bidrar vi också genom att

skicka tillbaka, men allra mest skickas människor tillbaka från näraliggande länder. Det är en väldigt svår situation för Afghanistan att behöva ta emot alla dessa när man befinner sig i det läge som man nu är i. Det tycker jag är en sådan civil fråga, det handlar om civilbefolkning, som EU skulle kunna engagera sig mycket mer i. Jag vill därför även fortsättningsvis anmäla avvikande ståndpunkt, för jag tycker att vi kan göra mycket mer på EU-nivå.

Anf. 65 ORDFÖRANDEN:

Det är noterat.

Anf. 66 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag kan bara nämna kort att det återvändande som nämndes, som förvisso kan vara en belastning, framför allt är från Iran. Det illustrerar vikten, trots de spänningar som vi har med Iran, som har illustrerats också offentligt i dessa dagar, av att vi har en dialog med regimen i Teheran om de här frågorna. Och det har vi också.

Anf. 67 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt även i detta ärende men noterar avvikande meningar från v och mp.

Punkt 5 är Zimbabwe. Där ligger också slutsatsutkast i den blå mappen och en ny version på bordet. Frågan var senast i EU-nämnden i oktober förra året, då det fanns majoritet för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar. Nu är det en beslutspunkt.

Anf. 68 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru ordförande! En serie av val kommer ju att äga rum i Zimbabwe den 29 mars om jag inte missminner mig. Det här är en värdering som vi gör av situationen>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< Den förändring som har inträffat i slutsatserna efter att de delats ut till nämnden är, och det är Sverige som har varit aktivt i detta sammanhang, >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< Nu lyder texten så att vi *take note* eller något sådant av hans insatser utan att värdera dem positivt. Med sådana instrument kan diplomatin ibland verka.

Vi noterar att EU inte har blivit inbjudet till någon valövervakning i det här valet. Det är klart att våra ambassader som kommer att försöka bevaka, EU-ambassaderna, i den mån det över huvud taget är möjligt. Det finns ju begränsningar i detta. Även om vi skulle inbjudas är det väl något sent nu att få en valobservationsmission på plats. I övrigt hänvisas till slutsatserna.

Anf. 69 HILLEVI LARSSON (s):

Jag tänkte bara fråga om det är någon annan som har blivit inbjuden att vara valövervakare från FN eller från annat håll. Annars känns det lite oroväckande. Finns det inget intresse av valövervakning? Det kan ju faktiskt behövas.

Anf. 70 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Svaret på den frågan är att jag inte vet. Det här är ju ett rätt känt mönster från auktoritära regimer; att de inbjuder sådana som de tror kommer att tycka som dem om valet. Så jag vill inte alls utesluta att närbesläktade eller vänskapligt sinnade afrikanska länder har inbjudits till valövervakning. Men jag är inte medveten om att några organisationer av den arten att de kan förväntas göra en hederlig, noggrann och objektiv valövervakning har inbjudits. Det här är ett sådant där vitryskt mönster som vi kan observera.

Min medarbetare Björn Lyrvall visar mig ett papper: Mugabe har sedan länge sagt att endast *friends of Zimbabwe* ska få observera valen. Jag tror inte att det är *friends of Zimbabwe* utan *friends of Mugabe* som kommer att inbjudas till att observera valen. De kommer nog att komma fram till slutsatsen att valen är sjysta och att de var demokratiska. Vi vet hur sådant där går till.

Anf. 71 ORDFÖRANDEN:

Då får vi notera även detta men gå till beslut för dagen här i nämnden. Då finner jag sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Vi går vidare till punkt 7, Georgien, som ska diskuteras på svenska initiativ, om jag är rätt underrättad. Frågan var i nämnden den 13 oktober 2006, då det fanns majoritet för regeringens ståndpunkt.

Anf. 72 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru ordförande! Ja, det ska diskuteras på svenskt och framför allt polskt initiativ. Det handlar om föreberedelserna inför de kommande parlamentsvalen. Det är ju inte beslutat exakt när de kommer att vara, men såvitt vi kan förstå blir det i slutet av maj eller början av juni. Vi tycker att det är väldigt viktigt att EU är aktivt för att hjälpa Georgien se till att valet blir bättre än presidentvalet. Presidentvalet var väl det bästa val de någonsin har haft, men det hade betydande brister. Parlamentsvalet är mer komplicerat. Det blir ju mer komplicerade val med många partier. Då är det angeläget att vi hjälper till på olika sätt för att se till att det blir bättre.

Vi lyfter också fram frågan, det har vi gjort tidigare, om ett eventuellt visumförenklingsavtal. Vi kommer förmodligen också att tala lite om en starkare EU-roll långsiktigt när det gäller konfliktlösning, både Abchazien och Sydossetien. Det förekommer också en diskussion om ett möjligt frihandelsavtal, eller mandat för frihandelsförhandlingar, med Georgien. Jag förväntar mig väl ingen längre diskussion i ärendet.

Möjligen kommer också situationen i Armenien att beröras. Den är ju, efter presidentvalet där, mycket tillspetsad. Motsättningar och olika demonstrationer har ju lett till sju åtta döda. Där är det framför allt OSSE för ögonblicket, men också EU:s speciella sändebud, Peter Semneby, som är aktiva för att försöka mildra motsättningarna i landet.

Anf. 73 HANS LINDE (v):

Fru ordförande! Det var precis det jag vill fråga om. Vi hade i går i utrikesutskottet flera ledamöter på båda sidor av bordet som just lyfte fram frågan om Armenien och situationen i Nagorno-Karabach. De öns-

kade att regeringen skulle lyfta upp den frågan. Jag hoppas att regeringen kommer lyfta fram den på något sätt, för den är oroväckande och allvarlig.

2007/08:24

7 mars

Anf. 74 ORDFÖRANDEN:

Utrikesministern nickar. Vill han säga något också?

Anf. 75 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jo då, utrikesministern vill alltid säga något. Jag håller med. Situationen är orolig. Problemet i sådana här situationer är: Vad gör man? Det är klart att jag kan uttrycka oro vid en diskussion i Bryssel. Om detta leder till att allting lugnar ned sig i Kaukasus kan jag försäkra att jag kommer att hålla hur många inlägg som helst. Men vi måste skaffa oss instrumenten. Vad är det instrument vi faktiskt har där? Vi har OSSE. Nu talar jag om Armenien. OSSE har en speciell representant, den före detta finske Stockholmsambassadören Talvitie. Vi har Peter Semneby från EU-sidan som är där. Vi har Minskgruppen, som sysslar med Nagorno-Karabach, som ska ha ett möte någon gång långt borta.

Det är allvarligt, för vad vi kan förstå har det förekommit vissa azeriska försök till positionsframflyttningar. I sådana där spända situationer kan varje försök till positionsframflyttning, till att utnyttja ett osäkert läge, lätt leda till att det hela går ur balans alldeles. Om jag bara får göra den utvecklingen tror jag att vi i sådana här situationer måste ha lite bättre resurser från EU-sidan för att ingripa med viss kraft.

Ett mönsterexempel på konflikthantering, inte nödvändigtvis från EU, tycker jag var Kenya och den insats som Kofi Annan gjorde där. Men det kräver ju att man har en person av hög politisk kaliber, att man utrustar vederbörande med ett brett politiskt mandat och att man säger åt alla andra att hålla käften under en lång period så att inte alla andra skickar alla möjliga emissarier och skickar olika budskap. Det skapades en frizon för Kofi Annan under ett antal veckor. Det krävs nog att man är där under ett antal veckor med ett mycket kvalificerat team som har en politisk frizon omkring sig som inte störs av andra. Då kan man, också i ett så komplicerat läge som det vi hade i Kenya, faktiskt åstadkomma ett resultat, och det gjorde ju Kofi Annan. Det var ett skolexempel på hur man kan göra i sådana här situationer.

Jag ställer mig ibland frågan: Har vi verkligen resurserna, har vi viljan att göra den typen av insatser i lägen som det här – utan att nödvändigt säga att det är *så* allvarligt i Armenien, men potentiellt skulle det kunna bli det. Där är väl svaret att jag inte riktigt tror att vi har utvecklat de gemensamma instrumenten så långt i dessa hänseenden som jag skulle önska. Men då är vi inne i en vidare diskussion, och då vet jag att jag tär på fru ordförandens tålamod.

Anf. 76 ORDFÖRANDEN:

Ingen fara, det gör utrikesministern aldrig. Är diskussionen angående Georgien för dagen avslutad? Jag finner så. Då konstaterar jag att de finns ett stöd för regeringens här redovisade upplägg. Skälet till att utrikesministern är extra spetsfundig mot mig i dag är att jag mycket riktigt måste avvika om några minuter. Vi får se hur långt vi hinner med Iran-

punkten, där det ska vara en eventuell diskussion, står det i mina papper, mot bakgrund av en ny FN-resolution.

Anf. 77 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru ordförande! Jag tror att det kommer att bli en diskussion, men jag tror inte att den kommer att bli speciellt omfattande. FN:s säkerhetsråd antog en tredje sanktionsresolution häromdagen. Det gäller väl att avvakta och se om det blir några effekter av den. Möjligen kommer man att beröra de bedömningar som möjligtvis kan göras av det parlamentsval som kommer att äga rum i Iran den 14 eller 15 mars. Det förekommer en hel del spekulationer.

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< Men jag förutser inga mer omfattande diskussioner.

Anf. 78 ORDFÖRANDEN:

Det finns stöd för regeringens redovisade upplägg inför fortsatta förhandlingar även i denna fråga.

På den blå listan har det tillkommit en beslutspunkt om Pakistan, en A-punkt, till vilken det ligger ett utkast i den blå mappen. Är det något att säga om den? Nej. Jag finner sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt även i detta ärende.

Det står på baksidan av rådsagendan om diverse övriga möten i anslutning till rådet. Är det något utrikesministern vill säga om dem? Det är naturligtvis ingenting som nämnden behöver samråda om. Nej. Vi tackar för informationen om dem.

Sist har vi godkännande av A-punktslistan. Det finns en utdelad på bordet. Är det någon som har några frågor om den? Nej. Det finns en majoritet för regeringens ståndpunkter.

Det var rådsagendan inför rådsmötet nästa vecka. Då är vi klara med utrikesministern för i dag, om det inte är någonting han vill ta upp med oss. Nej, inte i dag. Vi ses snart igen.

1 § Allmänna frågor och yttre förbindelser.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 MAGDALENA STREIJFFERT (s)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 4 CHRISTINA AXELSSON (s).....	1
Anf. 5 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 6 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s).....	2
Anf. 7 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	2
Anf. 8 Statsrådet EWA BJÖRLING (m)	2
Anf. 9 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s).....	2
Anf. 10 BODIL CEBALLOS (mp)	3
Anf. 11 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 12 Statsrådet EWA BJÖRLING (m)	3
Anf. 13 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 14 Statsrådet EWA BJÖRLING (m)	3
Anf. 15 SVEN GUNNAR PERSSON (kd)	4
Anf. 16 BODIL CEBALLOS (mp)	4
Anf. 17 HANS LINDE (v)	4
Anf. 18 Statsrådet EWA BJÖRLING (m)	5
Anf. 19 HANS LINDE (v)	6
Anf. 20 BODIL CEBALLOS (mp)	6
Anf. 21 Statsrådet EWA BJÖRLING (m)	6
Anf. 22 Kanslirådet DANIEL BLOCKERT.....	6
Anf. 23 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 24 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	7
Anf. 25 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 26 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s).....	8
Anf. 27 ULF HOLM (mp).....	9
Anf. 28 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	9
Anf. 29 CHRISTINA AXELSSON (s).....	11
Anf. 30 SVEN GUNNAR PERSSON (kd)	11
Anf. 31 SUSANNE EBERSTEIN (s).....	11
Anf. 32 ULF HOLM (mp).....	12
Anf. 33 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 34 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	12
Anf. 35 CHRISTINA AXELSSON (s).....	13
Anf. 36 AGNETA BERLINER (fp)	13
Anf. 37 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	14
Anf. 38 ULF HOLM (mp).....	14
Anf. 39 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 40 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m)	14
Anf. 41 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	15
Anf. 42 ORDFÖRANDEN.....	15
Anf. 43 Utrikesminister CARL BILDT (m)	15
Anf. 44 SUSANNE EBERSTEIN (s).....	16
Anf. 45 Utrikesminister CARL BILDT (m)	16
Anf. 46 ORDFÖRANDEN.....	16
Anf. 47 Utrikesminister CARL BILDT (m)	16
Anf. 48 ORDFÖRANDEN.....	16

Anf. 49	Utrikesminister CARL BILDT (m).....	17
Anf. 50	HANS LINDE (v).....	17
Anf. 51	MAGDALENA STREIJFFERT (s)	18
Anf. 52	KERSTIN LUNDGREN (c)	18
Anf. 53	BODIL CEBALLOS (mp)	18
Anf. 54	Utrikesminister CARL BILDT (m).....	19
Anf. 55	HANS LINDE (v)	20
Anf. 56	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 57	Utrikesminister CARL BILDT (m).....	20
Anf. 58	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 59	Utrikesminister CARL BILDT (m).....	21
Anf. 60	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 61	BODIL CEBALLOS (mp)	22
Anf. 62	HANS LINDE (v)	22
Anf. 63	Utrikesminister CARL BILDT (m).....	22
Anf. 64	BODIL CEBALLOS (mp)	22
Anf. 65	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 66	Utrikesminister CARL BILDT (m).....	23
Anf. 67	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 68	Utrikesminister CARL BILDT (m).....	23
Anf. 69	HILLEVI LARSSON (s).....	23
Anf. 70	Utrikesminister CARL BILDT (m).....	23
Anf. 71	ORDFÖRANDEN	24
Anf. 72	Utrikesminister CARL BILDT (m).....	24
Anf. 73	HANS LINDE (v).....	24
Anf. 74	ORDFÖRANDEN	25
Anf. 75	Utrikesminister CARL BILDT (m).....	25
Anf. 76	ORDFÖRANDEN	25
Anf. 77	Utrikesminister CARL BILDT (m).....	26
Anf. 78	ORDFÖRANDEN	26